

बी.ए.(विशारद) योग
ब्दितीय वर्ष - ४ थे सत्र
योग तत्त्वज्ञान
गृहपाठ प्रश्न

प्र.१ योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

गुण १०

१. एका भूताचे पाच भाग करायचे ते पाच भाग पुन्हा वेगवेगळे, असे पाचांत मिळवायचे त्याला
..... म्हणतात.
अ) पंचप्राण ब) पंचकोष क) पंचवृत्ती ढ) पंचीकरण
२. निरोधाव्यतिरिक्त इतर अवस्थांमध्ये ..... चित्रातील वृत्तींशी समरूपता पावल्यासारखा असतो..
अ) कर्ता ब) द्रष्टा क) योगी ढ) भोक्ता
३. शब्दापासून उत्पन्न झालेले जे ज्ञान ते .....होय.
अ) पूर्वज्ञान ब) आत्मज्ञान क) तत्त्वज्ञान ढ) शब्दज्ञान
४. कठ उपनिषदाचा विषय हा.....विषयक तत्त्वज्ञान आहे.
अ) मृत्यू ब) आनंद क) जीव ढ) ब्रह्म
५. .....मध्ये अ.उ,म, या तील वर्णानी तीन देवतांची सूचना मिळते.
अ) प्राणायाम ब) आँकार क) अहंकार ढ) हठयोग.
६. विराट, हिरण्यगर्भ आणि माया हे त्या ..... चे तीन देह होत.
अ) योग ब) तत्त्वचिंतक क) सर्वेश्वर ढ) हठयोगी
७. ..... हे साक्षात प्रत्यक्ष प्रमाण नसले तरी प्रत्यक्ष प्रमाणावर अवलंबून असलेले असे आहे.
अ) शब्द ब) उपमान क) अनुमान ढ) अर्थापत्ती
८. स्थूल देहाची उत्पत्ती ही ..... शिवाय होत नाही.
अ) पंचप्राण ब) वृत्ती क) मत ढ) पंचीकृत महाभूते
९. ..... या अवस्थेत रजोगुणांची चंचलता व सत्वाची प्रकाशशीलता यांचा लोप होउन तमोगुणाची आवश्यकता वाढलेली असते.
अ) प्रमाण ब) निरुद्ध क) निद्रा ढ) क्षिप्त
१०. आकाशातून ..... चा जन्म होतो, म्हणून तो व्यिगुणात्मक होतो.
अ) जल ब) तेज क) वायु ढ) पृथ्वी.

मागे पहा...

प्र.२ रा टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

गुण १०

- १) श्रेयस - प्रेयस
- २) अनुबंध चतुष्टय
- ३) पंचमहाभूतांचे गुण व कार्य
- ४) स्मृति

प्र.३ रा सविस्तर उतरे लिहा. (कोणतीही दोन)

गुण २०

- १) विवेकसिंधू ग्रंथातील सर्वेश्वराच्या लिंगदेह निर्मितीची प्रक्रिया सविस्तर स्पष्ट करा.
- २) कठोपनिषदातील रथाच्या रूपकाचे योगाच्या दृष्टीने असलेले महत्व विशद करा .
- ३) योग शास्त्राच्ये प्रयोजन सांगून वृत्तिसारूप्यभितरत्र हे सूत्र स्पष्ट करा.
- ४) योगशास्त्राच्या दृष्टिकोनातून निद्रावृत्तीचे सखोल सर्वेक्षण करा.

.....